

Synopsis

Assessments Ander water activiteiten WMD-groep

(m.u.v. concurrentiegevoelige informatie)

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Enkele algemene bevindingen	4
3. De verschillende Ander water activiteiten	4
3.1 Proceswater	4
3.2 Gietwater voor de glastuinbouw.....	5
3.3 Waterkringloopsluiting Wildlands	7
3.4. Bottelactiviteiten	8
3.5 Water en energie.....	9
3.6 Golfbaanonderhoud DGCC.....	9
3.7 Intern uitzendbureau Ad Fontes BV	11
3.8 Stichting Vakantieverblijven WMD	12

1. Inleiding

Het rapport van de Commissie De Boer ('Helder water, helder bestuur', juni 2015) concludeerde met betrekking tot de Ander water activiteiten het volgende:

“De commissie vindt dat er een weinig transparante situatie is ontstaan rondom de Ander water activiteiten. Het gaat om activiteiten die op zichzelf maatschappelijk betekenis hebben. Deze transparantie is uiterst noodzakelijk, zodat stake- en shareholders hier goed zicht op hebben. Speciale aandacht is nodig voor de governance, waarbij de rolverdeling tussen de RvC en de AVA goed onderscheiden moet worden. Een diepgaande bezinning over de Ander Water activiteiten is uiterst gewenst.

De commissie beveelt aan om een heldere visie op Ander Water in relatie tot de kernactiviteiten te ontwikkelen. Deze visie vormt de basis voor de te maken strategische keuzes zoals de selectie van de te ontwikkelen dan wel af te bouwen activiteiten, de selectie van eventuele samenwerkingspartners, de aard en de omvang van de eigen bijdrage en de organisatievorm. Deze visie zou naar het oordeel van de commissie in elk geval uitgangspunten moeten bevatten op het gebied van:

- De toegevoegde waarde van de Ander Water activiteiten voor de drinkwatervoorziening op het gebied van kennis, kwaliteit of kosten;*
- De kostendekkendheid;*
- De entiteit en aansturing van de activiteiten;*
- Het risicoprofiel;*
- Relatie tot vergelijkbare activiteiten door marktpartijen (marktverstoring).”*

Met deze bezinning is een start gemaakt door van alle Ander water activiteiten assessments te maken om inzichtelijk te maken hoe de verschillende activiteiten er nu voor staan.

Deze assessments dienen als basis voor verdere besluitvorming over de te volgen strategie voor de toekomst. Daarbij is het nodig criteria te formuleren waaraan de Ander water activiteiten moeten voldoen en de verschillende activiteiten te toetsen aan deze meetlat. De volgende criteria zijn geformuleerd.

De Ander water activiteiten:

- moeten een maatschappelijke meerwaarde hebben;
- moeten een positieve bijdrage aan het ondernemingsresultaat leveren;
- moeten (op termijn) qua financiering zelfstandig kunnen bestaan.
- moeten niet branchevreemd zijn.

De voorliggende notitie vat de uitkomsten samen van de Ander water assessments binnen de WMD-groep van de activiteiten die in Drenthe plaatsvinden.

Met betrekking tot de Ander water activiteiten in Indonesië is al besloten dat deze zullen worden afgebouwd.

2. Enkele algemene bevindingen

De taakverdeling, verantwoordelijkheden, aansturing en communicatie van en over de Ander water activiteiten was niet altijd transparant. Er is voorts sprake van een grote verscheidenheid aan activiteiten, wat heeft geleid tot versnippering. Rapportage op het niveau van individuele activiteiten ontbreekt grotendeels. Voor de Gietwateractiviteit werd een afzonderlijk jaarverslag gemaakt. De door RvC en AvA aanvaarde rapportages waren op globaal niveau.

Splitsing van de Ander water activiteiten van de drinkwateractiviteiten is niet voldoende transparant. Er zijn financiële risico's bij de Ander water activiteiten die kunnen doorslaan naar de drinkwateractiviteiten.

Financieel geldt dat de Drentse Ander water activiteiten in hun totaliteit marginaal winstgevend zijn geweest de afgelopen jaren. Daarbij geldt een groot onderscheid tussen de afzonderlijke activiteiten. Een aantal activiteiten is langdurig tot vrijwel constant verlieslatend geweest (gietwaterlevering, Bottelarij).

3. De verschillende Ander water activiteiten

3.1 Proceswater

Eén van de oplossingen om grondwatervoorraden te reserveren voor de drinkwatervoorziening bestaat uit het aanbieden van alternatieve oplossingen voor grote industriële verbruikers, op basis van oppervlaktewater en waterkringloopsluiting. De betreffende klant was één van de grootste drinkwatergebruikers, met een verbruik van ongeveer 500.000 m³ per jaar. Met hen is een alternatief ontwikkeld, gebaseerd op gebruik van lokaal oppervlaktewater als bron voor proceswater. Bij de zuivering van het water heeft WMD nieuwe, innovatieve technieken ingezet, bestaande uit membraanprocessen (ultrafiltratie en omgekeerde osmose). Deze technieken zijn later ook gebruikt bij de drinkwatervoorziening.

Op 1 juli 2000 is de proceswaterlevering gestart. De installatie begint nu dermate te verouderen, dat grootschalige renovatie en aanpassingen nodig zijn. Er loopt overleg om tot nieuwe afspraken te komen.

De toegepaste innovatieve membraanfiltratietechnieken bleken in de praktijk weerbarstiger dan gedacht. Dit heeft tot aanzienlijke aanvullende investeringen en hogere exploitatiekosten geleid. Over de reguliere looptijd is het contract daardoor niet winstgevend geweest. Wel is veel kennis opgedaan, die is gebruikt in vervolgprojecten. Pas na verlenging van het contract is de activiteit nu winstgevend.

Criteria

De business case voor voortzetting is positief. De maatschappelijke meerwaarde - voor industriële toepassingen - is zeer zeker aanwezig. Besloten is tot voortzetting en verdere contractbesprekingen met de klant voor een nieuw contract (het oude loopt af).

3.2 Gietwater voor de glastuinbouw

In de gemeente Emmen zijn twee glastuinbouwgebieden ontwikkeld: Erica en Klazienaveen. De gemeente Emmen heeft hierbij een stimulerende rol gespeeld met als doel de werkgelegenheid in de regio te vergroten. In de loop van de tijd zijn collectieve systemen aangelegd om de tuinders van gietwater te voorzien. Hiervoor heeft de gemeente met de tuinders een stichting in het leven geroepen: Stichting Gietwaterproject Zuidoost Drenthe. Het gietwater bestond grotendeels uit oppervlaktewater uit oude zandwinplassen, dat via eenvoudige verdeelnetten zonder zuivering naar de tuinders werd gedistribueerd.

In de loop van de tachtiger en negentiger jaren kregen de tuinders steeds meer problemen met dit water. De glastuinbouwtechnieken veranderden, waarbij steeds meer druppelsystemen werden gebruikt. Deze systemen raakten verstopt door de slechte kwaliteit van het gietwater. Op verzoek van de Stichting en de gemeente Emmen heeft WMD via een nieuw opgerichte dochter, Gietwater BV, de zuivering en distributie van het gietwater op zich genomen.

Aan het begin van deze eeuw waren de prognoses dat de glastuinbouw in Zuidoost Drenthe een sterke groei zou doormaken, als gevolg van migratie van tuinders vanuit het Westland. In Emmen is onder andere het gebied 'Rundedal' ontwikkeld door de gemeente, aansluitend aan het gebied Klazienaveen. Gietwater BV heeft hierheen met financiële ondersteuning door de gemeente een transportleiding aangelegd. Er zijn plannen gemaakt om de gietwaterlevering in Klazienaveen te kunnen vergroten van 1,5 miljoen m³ per jaar naar 2,5 miljoen m³ per jaar, door suppletie van kasdekwater uit het nieuw te ontwikkelen glastuinbouwgebied Rundedal en door suppletie van water uit het riviertje De Runde.

De praktijk is anders gelopen. Sinds 2004 is een sterke teruggang in het gietwaterverbruik opgetreden. De grootschalige migratie van tuinders uit het Westland is achterwege gebleven. Daarnaast waren de economische omstandigheden voor de glastuinbouw slecht, resulterend in aanzienlijke aantallen faillissementen. Tot slot is in een periode van minder dan 10 jaar de teelt compleet gewijzigd. Waar in eerste instantie in meer dan 40% van de kassen rozen werden geteeld, is dat nu volledig verdwenen. Rozen vergen veel gietwater, terwijl vervangende teelten als komkommers, tomaten, paprika's en vooral potplanten bij lagere temperaturen worden gekweekt met veel minder gietwatergebruik.

Het gietwatergebruik is hierdoor dramatisch gedaald. Na het hoogtepunt in 2004, is het gietwatergebruik gedaald tot ongeveer 25%. In 2009 is de eigen zuivering op Erica gestopt. De installatie was verouderd, en met name voor de chemicaliënhantering was een forse herinvestering nodig.

In plaats daarvan is besloten om drinkwater in te nemen in de gietwaterbuffers, en dit via het gietwaternet aan de glastuinbouw als gietwater te verkopen. WMD heeft de grond en opstallen van Gietwater BV in Erica overgenomen ten behoeve van deze levering. Het leveringspunt tussen WMD en gietwater is daarmee het begin van het leidingnet geworden. Gietwater BV bleef wel de gietwaterleverancier en bleef eigenaar van het gietwaternet in Erica. Sinds 2009 is het daardoor gelukt positieve resultaten te behalen.

In 2010 is Gietwater BV opgegaan in BètaWater BV.

In de afgelopen jaren is het gietwaterverbruik nog verder sterk gedaald. Het resultaat staat daardoor sterk onder druk. Binnenkort zijn aanvullende maatregelen nodig om verliezen te voorkomen. Eén van de oplossingen waar aan gewerkt wordt, is om gietwater vanuit de locatie Klazienaveen als bron beschikbaar te maken voor de proceswaterlevering aan andere partijen. Er zijn vergevorderde gesprekken met een klant/afnemer hierover. De bestaande gietwaterinstallatie kan daarvoor worden ingezet, met een beperkt aantal aanpassingen

De gietwateractiviteiten zijn ondergebracht in BètaWater BV, 100% dochter van NoordWater BV. BètaWater is eigenaar van de opstallen in Klazienaveen, van de zuivering in Klazienaveen en van de gietwaterleidingnetten in zowel Klazienaveen als in Erica. De opstallen en installaties op de locatie Erica zijn eigendom van WMD. Hier wordt drinkwater gebufferd en aan BètaWater verkocht voor verdere distributie als gietwater.

Criteria

De gietwaterafzet staat sterk onder druk.. Er werd aanvankelijk rekening gehouden met een grote groei aan activiteiten in de kastuinbouwgebieden Erica en Klazienaveen. Na een aanzienlijke groei tot het jaar 2004, is het gietwaterverbruik sterk afgenomen. Oorzaken voor de afname zijn:

1. de teelt is enorm gewijzigd naar veel minder energie- en daarmee water-intensieve teelten,
2. de verhuizing van tuinders uit het Westland naar de regio Emmen is uitgebleven,
3. het economisch tij heeft tegen gezeten waardoor meerdere tuinders failliet zijn gegaan of het bedrijf zijn gestaakt en
4. tuinders zijn veel meer eigen kasdekwater gaan opvangen en gebruiken, in lijn met de wettelijke verplichtingen gericht op het voorkomen van vervuiling van het oppervlaktewater.

De zuiveringsinstallaties in Klazienaveen zijn financieel afgeschreven maar zijn in voldoende technische staat om – met passend onderhoud – de komende jaren ingezet te blijven worden.

De gietwatervoorziening kan in rustiger vaarwater komen als er water geleverd kan worden vanuit de gietwaterlocatie Klazienaveen als grondstof voor de proceswaterlevering aan derden. Hiervoor wordt voor een specifieke klant een aanbieding met business case uitgewerkt.

Als de levering aan deze nieuwe klant doorgaat, is voortzetting van de gietwaterleveringen mogelijk. Is er geen koppeling met waterlevering aan een contractspartij mogelijk, dan zal afbouw van de gietwateractiviteiten aan de orde zijn.

3.3 Waterkringloopsluiting Wildlands

De activiteiten met Wildlands Adventure Zoo Emmen zijn gestart in 2002. Ver daarvoor zijn gesprekken gestart en zijn de ontwikkelingen in gang gezet. Pompstation Noordbargeres, gelegen aan de Westrand van het centrum van Emmen, is het eerste pompstation van WMD bij haar oprichting in 1937. In de tachtiger jaren van de vorige eeuw was er grote druk op WMD om dit pompstation te verplaatsen, om daarmee ruimte te maken voor centrumontwikkeling in Emmen. Verplaatsing van de winning zou voor WMD hoge kosten met zich mee brengen omdat de infrastructuur in Emmen is ontwikkeld vanuit deze locatie.

Uiteindelijk is er eind negentiger jaren een oplossing gevonden, die er uit bestaat dat WMD meewerkt aan vestiging van het dierenpark in het grondwaterbeschermingsgebied. Aan de Westrand van Emmen ontwikkelt zich het centrum, Emmen krijgt op de oude locatie ruimte voor verdere centrumontwikkeling en WMD kan de winning behouden op de bestaande locatie.

De betrokkenheid van WMD en haar dochters bij de vestiging van Wildlands (voorheen Noorder Dierenpark Emmen NDP en later Dierenpark Emmen DpE) omvat nu de volgende activiteiten:

- WMD heeft erfpacht verleend op de gronden waar Wildlands op is gevestigd;
- BètaWater levert waterdiensten. BètaWater verzorgt de gehele waterzuivering en waterkringloopsluiting voor Wildlands;
- WMD heeft in 2004 aan het zuiveringsgebouw ('de waterfabriek') een 'multimediagebouw' geplaatst. Dit laatstgenoemde gebouw wordt verhuurd aan Wildlands. In eerste instantie was in dit gebouw ook een waterkringloop tentoonstelling ondergebracht, maar die is bij de nieuwbouw in 2016 komen te vervallen.
- WMD verzorgt via dochter E-Qua de warmte- en koudevoorziening voor Wildlands en omgeving en levert elektra aan Wildlands vanuit een WKK.

De levering van waterdiensten voor Wildlands is gestart in 2002, vanuit de gedachte dat eventuele problemen in de waterhuishouding het grootste risico vormen voor de bescherming van het grondwater. Door 'zelf aan de knoppen te zitten' en de waterzuivering als dienst aan het dierenpark aan te bieden, is dit risico geminimaliseerd. Daarnaast paste waterkringloopsluiting in verschillende beleidsvisies:

- beperking van drinkwatergebruik voor niet-huishoudelijke toepassingen, om daarmee grondwater te besparen voor de drinkwatervoorziening;
- Waterketensluiting: de waterkringloop voor Wildlands is in 2002 in samenwerking met Waterschap Velt en Vecht (nu: Vechtstromen) ontwikkeld. De zuivering werd gezien als pilotproject voor verdergaande samenwerking. Er werd samengewerkt in een tentoonstelling over de waterkringloop.

Criteria

Voor Wildlands worden meerdere diensten geleverd. Waterzuivering en erfpacht sluiten aan bij de WMD belangen en scoren positief ten aanzien van maatschappelijke meerwaarde voor aandeelhouders en WMD. Verhuur van het Multimedia gebouw past daar niet in. Deze verhuur legt een beslag op financiële middelen, verhoogt het financiële risico terwijl WMD niet is ingericht op adequaat vastgoedbeheer.

Voor het vervolg wordt het volgende voorgesteld.

1. Scheiding van de waterzuiveringsdiensten en gerelateerde activa van WMD door deze onder te brengen bij WMD Industriewater BV.
2. Scheiding van het multimediegebouw van WMD door het ofwel onder te brengen bij WMD Participaties BV ofwel te verkopen aan Wildlands.

3.4. Bottelactiviteiten

De bottelactiviteiten zijn ondergebracht in twee Vennootschappen onder Firma: VOF Anloo en VOF Hondsrug.

VOF Hondsrug heeft twee vennoten voor ieder 50%: BètaWater BV en Aquaduct BV.

VOF Hondsrug produceert bron- en mineraalwater in flessen van diverse maten (0,3 tot en met 5 liter) en materialen (PET en glas). De VOF levert voornamelijk aan de groothandel. VOF Hondsrug produceert ook vijf-literflessen drinkwater ten behoeve van de nooddrinkwatervoorziening bij calamiteiten. WMD heeft daartoe een leveringsovereenkomst met acht andere waterleidingbedrijven afgesloten. Het betreft een productie van 160.000 vijf-literflessen per jaar.

De omzet van VOF Hondsrug is de laatste jaren explosief gestegen. Dit is te danken aan één klant. Bij voortzetting van de bottelactiviteiten zijn aanzienlijke investeringen noodzakelijk.

VOF Anloo heeft drie vennoten:

BètaWater BV:	37%
Aquaduct BV:	37%
Intersource BV:	26%

VOF Anloo produceert 5 gallon (18 liter) flessen voor kantoorcoolers.

Een groot deel van de met deze activiteit verbonden activa (bronnen, bottelarijgebouw, waterzuivering, bottellijn Hondsrug) is in WMD ondergebracht.

Alle medewerkers werkzaam in de Bottelarij (Anloo en Hondsrug) zijn in dienst van Ad Fontes B.V. (100% WMD) en worden via BètaWater B.V. doorverhuurd aan beide VOF's.

VOF Hondsrug en VOF Anloo zijn momenteel licht winstgevend. In de afgelopen tien jaren heeft WMD aanzienlijke aanloopverliezen geleden op de dienstverleningsovereenkomsten met de beide VOF's. Deze aanloopverliezen zijn gefinancierd door WMD middels leningen.

Criteria

Het leveren van bron- en mineraalwater staat haaks op het beleid van de drinkwaterbedrijven in Nederland om kraanwater te promoten. De werkzaamheden staan volledig los van de drinkwateractiviteiten en leveren geen synergie op.

Verdere groei is alleen maar mogelijk door forse investeringen. WMD heeft dan ook besloten om – op termijn – uit de beide Vennootschappen onder Firma te stappen, waarbij voortzetting door de andere vennoten wordt gestimuleerd.

3.5 Water en energie

De combinatie van water en energie is één van de duurzame oplossingen die een bijdrage kunnen leveren aan realisatie van de energietransitie, waarbij gebruik van fossiele brandstoffen wordt verminderd en uiteindelijk gestopt.

WMD heeft in 2014 E-Qua BV opgericht als dochter van NoordWater BV. E-Qua BV heeft als doel om duurzame energieoplossingen te realiseren waar water een grote rol in speelt.

Op dit moment heeft E-Qua BV twee projecten operationeel en meerdere projecten in onderzoek. De operationele projecten zijn:

- Twee warmtenetten in Emmen, een laag temperatuur- en een hoog temperatuurnet. Met het laag temperatuur warmtenet wordt warmte en koude benut van het drinkwater van pompstation Noordbargeres in Emmen, in de nabije toekomst aangevuld met warmte en koude vanuit WKO bronnen. Het hoog temperatuur (80 graden) warmtenet wordt op temperatuur gehouden met warmtekracht koppelingsinstallaties (WKK), die draaien op gas vanuit biovergisting (via certificaten). Wildlands als launching customer.
- Naast Wildlands Adventure Zoo is ook het nieuwe Atlas theater op beide warmtenetten aangesloten en gesprekken zijn gaande met meer klanten om hierop aan te sluiten.
- Een laag temperatuur warmtenet in het Bentinckspark te Hoogeveen. Hier wordt warmte en koude uit het drinkwater van pompstation Hoogeveen benut voor een verzorgingstehuis, school en een multifunctionele accommodatie.

Er lopen verkenningen voor ontwikkeling van nieuwe projecten in Assen, Hoogeveen en Emmen.

Criteria

De energie- waterprojecten voldoen aan de gestelde criteria. De business cases zijn gezond. Mogelijkheden voor externe financiering worden onderzocht. Verdere uitbouw zal plaatsvinden, waarbij uitdrukkelijk samenwerking zal worden gezocht met een energieleverancier.

3.6 Golfbaanonderhoud DGCC

De drinkwaterwinning aan de oostzijde van Assen ligt naast het stroomgebied van de Drentse Aa. In dit gebied is er sprake van verdroging. Ondanks dat de invloed van de drinkwaterwinning beperkt is, is er lange tijd druk uitgeoefend op WMD om mee te werken aan verdrogingsbestrijding. WMD stond hier niet afwijzend tegenover, onder de voorwaarde dat de drinkwatervoorziening voor Assen niet in gevaar zou komen. Een oplossing is gevonden in de volgende afspraken met de provincie:

1. Voor groei van het watergebruik in Assen wordt water vanuit Annen naar Assen getransporteerd. Deze waterlevering is in het jaar 2000 van start gegaan.

2. WMD halveert de winning op de huidige locatie (Assen Oost) als er een nieuw wingebied beschikbaar komt aan de westzijde van Assen (Zeijerveen, Assen West).

Ontwikkeling van het wingebied Zeijerveen heeft veel tijd in beslag genomen. Onder andere door de complexe geohydrologische ondergrond bleken modelstudies slecht bij praktijkmetingen aan te sluiten.

Vooruitlopend op het verkrijgen van een onttrekkingsvergunning, heeft WMD geparticipeerd in het aandelenvermogen van de DGCC, teneinde de realisatie van een golfbaan op de locatie van het beoogde wingebied mogelijk te maken. Doelstelling van deze participatie was om ervoor te zorgen dat er een gecontroleerde activiteit in het gebied zou gaan plaatsvinden, die geen nadelige effecten heeft op de te ontwikkelen grondwaterwinning en de grondwaterkwaliteit.

De betrokkenheid van WMD bij de DGCC kent vanaf het begin de volgende elementen (RvC-besluit februari 2002):

1. WMD heeft aandelen genomen in DGCC, ter grootte van een deelname van 20%.
2. WMD heeft een achtergestelde lening verstrekt met een looptijd van 15 jaar, waarbij het eerste jaar rentevrij is geweest. In latere jaren is wel een marktconforme rente doorberekend. In 2016 is het laatste deel van deze lening afgelost door DGCC.
3. BètaWater BV verzorgt het gehele terreinonderhoud voor de DGCC, op een marktconforme basis. Het extra onderhoud in relatie tot bescherming van de grondwaterwinning wordt niet in rekening gebracht, hetgeen is geregeld via een korting op het golfbaanonderhoudscontract. Dit contract is in verband met de scheiding van Ander water activiteiten in 2011 ondergebracht bij BètaWater BV.
4. DGCC faciliteert de werkzaamheden die nodig zijn voor en de grondwaterwinning door WMD. WMD betaalt een vergoeding aan DGCC per m³ opgepompt grondwater.

Voor het golfbaanonderhoud is in de loop van de tijd een team greenkeepers samengesteld. In dit team participeren twee medewerkers die gedetacheerd zijn door WMD. De overige medewerkers zijn bij Ad Fontes in dienst en worden doorbelast aan BètaWater. Het team wordt geleid door een hoofdgreenkeeper.

Met ingang van 2015 is een nieuwe onderhoudsovereenkomst tussen BètaWater en DGCC ingegaan, met een looptijd tot en met 2028. Dit contract kent van de zijde van BètaWater geen opzeggingsgrondslag voor 2028.

WMD heeft zich contractueel met DGCC verplicht om een korting te geven op het golfbaanonderhoud door BètaWater, in verband met de extra inspanning die nodig is omdat het gebied als waterwingebied wordt ingezet. Uitwerking van deze afspraak is dat BètaWater BV een korting verleent op het contract met DGCC en dat WMD een bedrag ter grootte van deze korting overmaakt aan BètaWater.

Ten behoeve van de werkzaamheden heeft WMD een loods gebouwd op het terrein van DGCC. Daarvoor is een opstalrecht gevestigd.

Tussen WMD en BètaWater en tussen Ad Fontes en BètaWater zijn detacheringsovereenkomsten afgesloten.

Het golfbaanonderhoud wordt licht winstgevend uitgevoerd tegen een marktconform tarief. Er is een langlopende overeenkomst die niet onder druk staat.

Criteria

- *Aandeelhouderschap*

Er zijn, nu de onttrekkingsvergunning is verleend, geen redenen meer om aandeelhouder te blijven van de Drentse Golf- en Country Club BV. Het aandeelhouderschap zal dan ook zo mogelijk worden beëindigd.

- *Golfbaanonderhoud*

De redenen om het golfbaanonderhoud door een WMD-dochter te laten uitvoeren zijn niet meer actueel. Bescherming van het grondwater kan inmiddels worden afgedwongen doordat de onttrekkingsvergunning een feit is, en het gebied door de provincie Drenthe de status van grondwaterbeschermingsgebied en - waterwingebied is toegekend. Bovendien is de landelijke wetgeving in beweging en ziet het ernaar uit dat vanaf 2018 er geen gewasbeschermingsmiddelen meer toegepast mogen worden op sportvelden, golfbanen inbegrepen.

Golfbaanonderhoud kan niet worden aangemerkt als core business voor een drinkwaterbedrijf, ook al is er een raakvlak met terreinonderhoud. Gezien het lange termijn contract met DGCC is er geen urgente noodzaak tot beëindiging of afbouw van de werkzaamheden.

3.7 Intern uitzendbureau Ad Fontes BV

Ad Fontes BV is het interne uitzendbureau binnen de WMD-Groep. Met de vakorganisaties heeft over het interne uitzendbureau overleg plaatsgevonden. De vakorganisaties hebben geen bezwaren. Ad Fontes wordt gebruikt voor:

1. medewerkers die voor de Ander water activiteiten werken. Zij krijgen een arbeidsovereenkomst met Ad Fontes BV. De belangrijkste reden daarvoor was dat de Ander water activiteiten een meer commercieel karakter hadden en dat, door gebruik te maken van Ad Fontes BV, meer marktconforme arbeidsvoorwaarden kunnen worden toegepast.
2. nieuwe medewerkers voor WMD die worden aangenomen voor in principe vaste functies starten met een tijdelijke arbeidsovereenkomst bij Ad Fontes BV. Dit vanwege het feit dat WMD eigen risicodragers is voor de WW. De proefperiode vindt daarom plaats in Ad Fontes BV.
3. tijdelijke medewerkers voor WMD worden ingehuurd via Ad Fontes BV.

De 'bedrijfsvoering' van Ad Fontes BV wordt gedaan door de medewerkers van de afdeling Personeelszaken. De administratie gebeurt door de medewerkers van de afdeling Financiën. Voor deze werkzaamheden wordt door WMD een vergoeding aan Ad Fontes BV in rekening gebracht.

Alle kosten van Ad Fontes BV (salarissen en overhead) worden doorberekend aan de inlenende partij. Daarbovenop wordt nog een fee in rekening gebracht voor de werkzaamheden die Ad Fontes verricht. Dit maakt dat Ad Fontes een (bescheiden) winstgevende BV is.

Criteria

De kosten van inhuur van medewerkers bij uitzendbureaus zijn hoog. Bij inhuur via commerciële uitzendbureaus is een factor van ca. 1,8 heel gebruikelijk. Inhuur via Ad Fontes is beduidend goedkoper. WMD is verplicht eigenrisicodragers voor de WW. Het eigen risicodragerschap van WMD voor de WW maakt dat vooral ook de inhuur ten behoeve van WMD een meerwaarde heeft en houdt. Dit aspect speelt vooral bij medewerkers met een lang arbeidsverleden, omdat WW-rechten afgeleid worden van het arbeidsverleden. Vooral de inhuur van oudere werknemers brengt daardoor hogere kosten met zich mee als dit rechtstreeks bij WMD zou plaatsvinden.

Bij de splitsing wordt WMD Drinkwater BV de vennootschap waar de werknemers in dienst zijn. Deze vennootschap is geen eigen risico drager in de zin van de WW. Dat betekent dat er geen redenen meer zijn dat werknemers genoemd onder 2 en 3 (zie hiervoor) niet (direct) in dienst van WMD Drinkwater zouden kunnen komen.

De functie die Ad Fontes BV nu nog heeft is alleen van belang voor de ander water activiteiten, met name Bottelarij en Golfbaan. Voorshands zal Ad Fontes BV dan ook gehandhaafd worden.

3.8 Stichting Vakantieverblijven WMD

De Stichting Vakantieverblijven is opgericht te Assen op 30 mei 1963. Deze Stichting heeft als statutair doel:

"Het verschaffen van een goede en goedkope vakantie aan de personeelsleden van de naamloze vennootschap N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe".

Begunstigers zijn personeelsleden van WMD en anderen, die als zodanig zijn toegelaten door het bestuur. In de praktijk zijn dat ook werknemers van Ad Fontes BV en WLN BV.

De Stichting heeft drie vakantiewoningen in de verhuur. Dat betreft een vakantiewoning in Schoorl (erfpacht) en een woning op Ameland (opstalrecht). De Stichting heeft verder om niet een huisje in gebruik te Gasselte, dat in eigendom is van WMD. Daar ligt geen schriftelijke overeenkomst aan ten grondslag.

De huisjes worden verhuurd aan begunstigers en, indien mogelijk, aan derden. De Stichting kent ongeveer 140 begunstigers.

De (geld)middelen van de Stichting bestaan uit:

- de bijdragen van de begunstigers, ten bedrage van € 1,50 per maand;
- de opbrengst van verhuur van de vakantieverblijven;

- jaarlijkse subsidie WMD. De hoogte van de subsidie van WMD is gelijk aan de bijdrage die de begunstigers betalen in een jaar. (€ 2.500,--per jaar). Hier ligt geen schriftelijke overeenkomst aan ten grondslag.

De Stichting heeft een schuld (rekening-courant) bij WMD die ultimo 2015 € ca. 300.000,-- bedroeg. Als zekerheid heeft WMD het recht van hypotheek. Het recht van hypotheek is gevestigd op het erfpachtrecht (Schoorldam) en het recht van opstal (Ameland). De totale WOZ-waarde van de vakantiewoningen (2) bedraagt € 324.000,--.

Criteria

De vakantiestichting is opgericht in de jaren '60 van de vorige eeuw. In die tijd voorzag de Stichting duidelijk in een behoefte. De Stichting voorziet nu niet echt meer in een behoefte omdat er heden ten dage veel aanbieders op de markt zijn met goede en soms goedkopere alternatieven. Dit blijkt ook uit het gegeven dat slechts 20-25% van de begunstigers gebruik maakt van hetgeen de Stichting te bieden heeft. Vanwege het feit dat kosten en baten niet in balans zijn neemt de schuld van de Stichting aan de WMD jaarlijks toe.

Met het bestuur van de Stichting is dan ook overeengekomen de vakantiewoningen te verkopen en de Stichting op te heffen.